

Református hitéleti lap

XV. évfolyam 11. szám

2011. november

150 ÉVE SZÜLETETT THURY ETELE

„...pápai theológiai tanár lett, nagy egyházi író...”

Thury Etele 1861. október 14-én, százötven éve született Zánkán. Munkássága révén mint egyháztörténész, teológiai tanár vált ismertté. Alapmű a Dunántúli Református Egyházkerület története című monumentális munkája, cikkeinek, tanulmányainak száma hatalmas. Kissé rendhagyó tehát az a megemlékezés, amely nem ezzel kíván foglalkozni, hanem életének csupán két rövid esztendejével. Életrajza e két évről ennyit jegyez meg: „...1882-ben végezte a teológiát. Ekkor Ácsra ment akadémikus rektornak...” E két évről, illetve Thury Etele-ről, mint falusi tanítóról, élete e talán kevésbé ismert epizódjával is emlékezzünk meg!

Az az ácsi iskola, ahová 1882-ben megérkezett, sok tekintetben más volt, mint az átlagos falusi református iskolák. A templomudvarban két iskolaépület vette körül az udvart, a harmadik épület maga a templom volt. A 17. század óta működő intézmény még a 19. század derekán is a gimnázium első évfolyamáig nevelte az ifjúságot. Fennmaradt régi iskolai irataink tanúskodnak erről. Ez Thury rektor úr érkezésére megváltozott és csak alapfokú iskola működött Ácson. Másik különlegesség a falusi viszonylatban nagy gyereklétszám. Az általa megkezdett 1882-83-as tanévben 3 tanítóra az ismétlősökkel együtt mintegy négyszáz diák jutott. Ő maga az ún. „rektori iskolát” vitte, kollégái, Flóris Sándor és Antal Dénes a „kisebb fiú és leány” iskolát.

A rektorok a pápai kollégiumból érkeztek a legrégebbi időkben („...Áts és egyéb számtalan nevezetes Helységeknek ezen Oskola adott Mestereket...”-

írják Páparól 1796-ban). A 18. század derekától azonban 1811-ig Debrecenből jöttek három évre „akadémikus rektorok”, 1811-től ismét Pápa adta az ácsi tanítókat. 1843-ban a presbitérium úgy döntött, hogy csak két év legyen a „rektória”, így Thury Etele is két évet töltött itt. A tanítók névsorában ez áll: „1882-ik év Sept. hó 1-én a pápai ev. ref. főiskolából jött: Thuri Etele végzett papnövendék, ki is szül. Zánkán, Zala megyében 1861. oct. 14-én, s miután két esztendőt az academica rectorián eltöltött, hivataláról lemondott s a veszprémi ev. ref. egyházmegyében Zánkára ment segédlelkésznek 1884. Sept. 1-én...” Fizetése lakás „rezsivel”, 45 forint, 23 hl búza, 25 hl rozs, 18 kh szántó, 240 Ft köztartás-váltás (nem főztek rá sorban, hanem ennek megfelelő összeget fizettek), tandíj.

Ezekre az évekre élénk élet bontakozott ki az egyházmegyében a tanügy terén. 1873-ban a koci egyházmegyei gyűlés megalakítja a népiskolai köröket, meghatározza a körlátogatás rendjét, felállítja a körlelkészi értekezletet és az egyházmegyei tanügyi bizottságot. A kinevezett körlelkészeknek és tanítóknak látogatniuk kellett a rájuk bízott iskolákat. Az 1881-es Alkotmányozó Zsinat változtatásai is ekkorra értek el a gyülekezetekhez. Ezzel kapcsolatban Thury saját kezűleg jegyezte fel az alábbiakat az iskolai jegyzőkönyvben: „N.B: Az Úr asztalához készülő növendékeket, az „Egyházi Törvények” 109.§-a értelmében az 1883 -dik évtől kezdve Nagytiszteletű Décsi Bálint ev. reformált lelkész úr készítette elő, jóllehet az előtt is, mindig éber szemekkel őrködött a hiterősítési vizsgára készülő gyermekek kiképzésére felett, sőt azokat az előtt is tanította, 's nekik a vallástan magasz-

tos tanait magyarázta...”

A két tanév a szorosan vett iskolai munka mellett másra nem volt elég. Mégis, az iskolai jegyzőkönyv őrzi nemcsak a tanítók neveit, hanem bizonyítja, hogy szolgálatuk után is figyelemmel kísérték sorsukat. Szinte minden név után beírták később, mi lett vele, hol lett tanár, lelkész, ügyvéd, hol halt meg stb. Így került Thury Etele neve mellé is a címben idézett megjegyzés: „...később vámosi lelkész, majd pápai theológiai tanár lett, nagy egyházi író.” Mintha a pályakezdés „bölcsojének” szeretete és tisztelete fogalmazódna meg benne.

S hogy Thury Etele ízig-veéig tanítóalkat volt, és hogy nem múlt el nyomtalanul életében a Tatai egyházmegyében, Ácson végzett két éves rektorság, azt egy „elszólása” is igazolja. A Dunántúli Református Egyházkerület története c. tudományos munkájában a Tatai Egyházmegye 1677-es tanítói értekezletét értékeli: „tudtommal ez volt az első tanítógyűlés” - majd szinte személyes megjegyzésként így folytatja: „Majdnem harmadfél századdal ezelőtt ily nagy gondot fordítottak a Tatai Egyházmegyében a népoktatásra, s ennek kell tulajdonítanunk azt a nagy értelmi fölényt, amellyel népe méltán ma is dicsekedhetik.” Itt nem az egyháztörténész, hanem a közösséget ismerő, azt emlékezetében őrző tanító szólal meg. Ne a dicséretet lássuk e mondatban, hanem egy tudós, „nagy egyházi író” mindennapokra odafigyelő érdeklődését. Arról nem is beszélve, hogy Thury Etele maga is gazdagította falusi tanítói szolgálatával ezt a közösséget...

Gerecsei Zsolt, Ács

PRESBITERI KONFERENCIA ÁCSON

2011. október 29-én a rendezték meg a Tatai Református Egyházmegye idei presbiteri konferenciáját, ahová az egyházmegye szinte valamennyi gyülekezetéből érkeztek küldöttségek.

Az igehirdetés szolgálatát Dobai Sándor, a Komáromi Református Egyházmegye esperese végezte a rómaiakhoz írott levél 8. rész.28. verse alapján. Beszélt az 1100 esztendő megtartó csodáiról, bármilyen nehézség is volt a magyar történelemben, Isten megtartotta népét. Történelmi áttekintést nyújtott a felvidék nehéz helyzetéről, Trianonról és arról, hogy az elnyomás még erősebbé kovácsolta az elszakított gyülekezeteket. Isten még a vele szemben állókat is felhasználja ügye szolgálatára, példaként hozta fel, hogy 1945 után a lakosságcsere éppen a szlovák kommunisták állították le. Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? - tette fel a kérdést. Nekünk presbitereknek tudnunk kell hol a helyünk, mert a feladatok vállalása a reménység forrása. Nagyon fontos, hogy képes vagyok-e Isten munkájának nyomát felfedezni, s tudok-e hálát adni Istennek a velem történelemért?

Sebestyén Miklós, az ácsi gyülekezet gondnoka köszöntötte a megjelenteket. A presbiteri konferenciát Gyimóthy Géza, a Tatai Református Egyházmegye gondnoka nyitotta meg, s útravalóul elmondta, nagyon fontos, hogy minden nemzedék a reá kiosztott feladatát hajtsa végre. Az előadások sora előtt Vörös Anita és Major Tamara szavalelát hallgathattuk meg.

Az idei konferenciának – reformáció napján túlmenően - különös aktualitást adott, hogy a Felsődunamelléki Egyházkerület újjászervezésének 300. évfordulóját köszönhetjük. Ez volt a témája Gerecsei Zsolt, ácsi lelkipásztor előadásának. Ő valódi történelmi hűséggel emlékezett meg arról, hogy az árválkodás harminchat évének Magyar Péter püspökké választása vetett véget. Kiemelte azt a rendkívül fontos tény, hogy erre a püspökválasztásra alulról szerveződően, a gyülekezetek szavazatai alapján, szép egyetértésben került sor. Az előadást követően az ácsi énekar szolgálata következett. A csodálatosan felcsendülő énekeket Baloghné Nagy Ildikó vezénylete fogta össze. Ezután újabb szavalelát következett, melyet Ódor Karolina adott elő. Helyzetképek, vallomások volt a címe

a következő blokknak, melynek célja az volt, hogy felvillanjanak presbitersorsok, helyzetelemzések az egyházmegye különböző gyülekezeteiből.

Különböző emberek munkájukban, beosztásukban, családi állapotunkban, mégis egyek Istenbe vetett hitükben.

Balogh Péter, esztergomi gondnok előadásában elmondta, hogy egykori cégvezetőként hogyan élte meg református hitét. Az előző rendszerben minden vezető beosztású embertől elvárták, hogy tagja legyen a pártnak, s ő mégsem lett az. Minden bizonnyal azért nem próbálkoztak vele mert nyíltan vállalta református hitét. Akik az Istent szeretik minden a javukra van – fogalmazott és azt tanácsolta a jelenlévőknek, hogy bátran valljuk meg hitünket. Mint egyházmegyei tisztségviselő rendszeresen részt vesz gyülekezetlátogatásokat, de szomorúan tapasztalja, hogy az elhangzott dolgok, kérések igen gyakran feledésbe merülnek. Ezúton is kéri az egyházmegye vezetését, hogy a gyülekezetlátogatások jegyzőkönyveit, azok tapasztalatait gondosan elemezzék, hiszen ezek azok a visszajelzési pontok ahol a gyülekezetek életéről, állapotáról biztos képet kaphatunk.

DIAKÓNIAI KONFERENCIA

A dunaalmási és a kömlői otthon lakóit nézve és hallgatva némán nyeljük a könnyeinket. Gondoskodásra szorulnak (mint mi mindannyian), néhányan élni sem tudnának egyedül. Ők másképp élnek, mást szeretnek, másképp szeretnek. A világ terhe nem az ő vállukat, hanem szüleikét, gondozóikét nyomja. Ültek csendben az áhítat és az egész konferencia alatt, majd BOLDOGAN szállt ajkukról az Istent dicsőítő és az életet szerető hálaének. Később BOLDOGAN üdvözöltek rég nem látott ismerősöket, idegeneket egyaránt. Amikor egyiküket megkérdeztem, hogy BOLDOG vagy-e, nevetve válaszolt. Azt felelte, kiáltotta: IGEN!

Ha egészséges, ép embert kérdezek, azt kérdezi, mi az a boldogság? A mai ember teljesítmény központú világban él. Aki a családot a munka elé helyezi, akit nem lehet megszakítani, az kihullik a rostán. Cégtulajdonosok millióit, vagy mammutcégek felhalmozott dollár milliárdjait kell szaporítani a család, az egészség vagy akár az élet elvesztése

Fábián Károly, etei gondnok egészen más életpályát futott be, elmondta, hogy egykori lelkipásztor, mostani esperese kérésére vállalta a megbízást. Hitvallása szerint a gyülekezetnek igazi pásztorra van szüksége, olyan lelkészre, aki a gyülekezeti tagok minden dolgára nyitott, ügyes-bajos dolgaikat nem tehetéltelként éli meg.

Paksi Márta, bábolnai presbiter elmondta, hogy Isten új utat nyitott életében, hiszen ő csupán 24 éves korában keresztkellett meg. Hitvallásában megemlítette, nagyon fontosnak tarja, hogy életünket, mindennapi tevékenységünket hozzuk összhangba hitünkkel. A presbiteri konferencia Máté László, esperes zárszavával ért véget.

A jelenlévő gyülekezet a templomkertben felállított emlékműnél emlékezett meg Herczeg Lajos, egykori teológusról, a település szülőteréről, aki az 1956-os harcok során, miközben egy sebesült társán próbált segíteni gyilkos fegyver által hősi halált halt.

A konferencia után szeretetvendégségben volt részünk, ahol kötetlen beszélgetés közben az ácsi asszonyok finom süteményeit fogyaszthattuk.

Bogáth István

árán is. És az ember ül az otthonában, él magányban a szerettei között elidegenedve. Élni csak az életért, észrevenni a minket állandóan körülölelő csodát, a világ ajándékait, amik pedig életünk legnagyobb adományai lehetnének. Nem vesszük észre az éhez, fázó gyerekek ezreit sem, a beteg ember láttán a legtöbb ember elfordítja a fejét. Legfeljebb annyit gondol, de jó, hogy nem én, vagy a gyerekem! A XXI. századi ember nem jó úton jár, menetel a vak semmibe. Nem tud sem adni, sem kérni, sem hálás szívvel elfogadni. Nem tud szeretni. Nem tudja szeretni azt sem, akit érte rendelt mellé az Isten. A világ így nem kerek... Fogyatékosok, sérültek, betegek? Talán csak mások. Gondoskodásra szorulnak, mint mi mindannyian. A fogyatékos, sérült és beteg az valójában a világ, amelyben élünk. Próbálunk embernek megmaradni, miközben némán nyeljük a könnyeinket.

Péntekné Pendl Veronika

ITT VOLT A TÖRÖK SZÁZÖTVEN ÉVIG

Nyelvünk és a reformáció. A reformáció és ellenreformáció kölcsönhatása Magyarországon.

A reformációnak, mint szellemi irányzatnak a kritikussai gyakran teszik fel a kérdést: Hogy mit adtak az emberiségnek a nagy szellemi irányzatok, a reneszánsz, vagy a barokk (nyakatekert okoskodás) annak látható, hallható, tapintható jegyei vannak, de mit adott a reformáció? A válaszadáshoz megint csak az időrendiségre van szükség. A reneszánsz kiteljesedése tulajdonképpen megelőzte a reformációt, míg a barokk időrendben inkább az ellenreformációhoz köthető. Így tekintve az emberiség e két meghatározó szellemi irányzatát, mégiscsak azt kell észrevennünk, hogy azok tulajdonképpen a vallási dekoráció igénye alapján születtek. A reformáció az egyiknek következménye, a másiknak elszenvédője volt. A reformáció a maga puritánságával nem az igénytelenséget akarta, akarja követni, hanem „faragott képek helyett” ezzel is ki kívánta, kívánja emelni a hirdetett ige elsőbbségét. Hogy ez mennyire sikerül, arra valóban „az idő ad magyarázatot”. A magyar embernek azonban más fontos jelenséget is észre

kellene vennie. Azt, hogy a magyarországi reformációban stratégiai szerepet játszott a magyar nyelv. Az alapított kollégiumokban, iskolákban ország-szerte magyarul folyt az oktatás. A magyar nyelvre fordított Károly-féle biblia és a Szenci-Molnár féle zsoltárok iskolai tananyagok voltak. A templomokban magyar nyelven hirdették az igét. A parókiákban magyar nyelven vezették az anyakönyveket, azaz a közigazgatás nyelve magyarrá vált. Létrejött az egységes magyar nyelv. Ez a folyamat időtartamától függetlenül a magyarországi reformációnak talán legjelentősebb szellemi forradalmi vívmánya.

A reformátusból jezsuitává nevelt Pázmány Péternek is legfontosabb intézkedése volt magyar egyetem alapítása Nagyszombatban. Magyar nyelven vitatkozott a reformátorokkal, melynek során nyelvújítóként is elismertté vált, azaz a magyar nyelv a hadakozások pergőtüzében nem szegényedett, hanem gazdagodott. Csak a későbbi századokban derült ki, hogy a nyelvünk gazdagodása nemzetérzésünk gazdagodását eredményezte, mert nem csak megértettük, hanem meg is élhettük, hogy „nyelvében él a nemzet”. Gondol-

juk meg: a török százötven éve alatt a megosztott Magyarországon nem volt egyetlen forradalom, vagy felkelés sem. Azután szinte százévenként adódott egy. Ez persze azt is jelzi, hogy volt miért, de vajon fel mertünk volna állni reménytelen túlerővel szemben akkor is, ha nem egységesen fejezzük ki magunkat? Aligha. Emelt fővel felelhetünk hát a kérdésre. Lehet, hogy a reformációnak nincsenek olyan érzékelhető jegyei, mint a reneszánsznak, vagy a barokknak, de nekünk magyaroknak adott a reformáció egységes nyelvet és ezáltal kitörülhetetlen nemzetudatot. A világon érte hozott áldozatban benne van sokmillió barát és ellenség vére Dózsa Györgytől a Negyven prédikátorig. A magyar ember sok mindent elvisel, de ha nyelvét veszély fenyegeti, azért oroszlánná válik. Rajtunk kívül ezt alig érthetik mások.

A reformáció emléknapjának, október 31.-nek legnagyobb nemzeti ünnepünkkel kellett volna válnia. Csak sajnálhatjuk, hogy a krisztusi szellemséggel össze nem egyeztető módon, ez mai ökümenére törekvő világunkban még szóba sem jöhet.

Sziji Ferenc (Ete)

A LÁBATLANI, HALASI ISTVÁN REFORMÁTUS IFJÚSÁGI KÓRUS FELLÉPÉSE CSÁSZÁRON

2011. október 2-án, vasárnap délelőtt a császári református templomban szolgált a lábatlani Halasi István Református Ifjúsági Kórus. A császáriak meghívásának nagy örömmel tettünk eleget, hiszen 1 éves múltunk alatt már több ízben megtapasztaltuk a baráti, szerető közösség és a biztató szavak erejét.

Juhász Róbert császári Nagytiszteletű Úr az idén tavasszal Mocsán megtartott egyházmegyei énekkari találkozón figyelt fel kórusunkra, és már akkor elhatározta, hogy adandó alkalommal vendégszolgálatra hív bennünket. Ez a szép alkalom és lehetőség október első vasárnapján valósulhatott meg, mindannyiunk nagy öröme.

A templomi istentisztelet keretében került sor a kórus szolgálatára. Pál apostolnak a filippi-beli gyülekezethez írott leveléből hangzott az Ige: „Örüljete az Úrban, ismét mondom, örüljete!” Mindannyian úgy éreztük,

hogy énekünk ilyen örömmel, szívből és lelkesen szólt az ott összegyűlt császári és lábatlani hallgatóságnak.

A szereplés után a császári gyülekezet finom ebédre hívott meg minket, amit ezúttal is hálásan szeretnénk megköszönni. Istentől megáldott, szép alkal-

lom volt a császári gyülekezettel való találkozás, és reméljük, hogy a jövőben is adódik lehetőség egymás erősítésére, buzdítására.

Darányiné Csonka Valéria
Lábatlan

KÉT ÉVTIZED (1991 -

„Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16)

KÉT ÉVTIZED ÁSZÁRON (1991-2011) ISTEN KÖZELSÉGÉBEN

„Nem a nagy sereg segíti győzelemre „Megtudja az egész egybegyűlt sokaság, hogy a királyt, nem karddal és lándzsával szabadít meg az nem a nagy erő menti meg a hőst, Úr”

Csalódik, aki lovaktól vár segítséget,
(1Sám 17,47)

mert nagy erejük nem ment meg”
(Zsolt 33,16-17)

A Délvidéken, a szlavóniai Kórogyon (és Szentlászlón) gyülekezeti szolgálatban eltöltött évtized után Isten egy dunántúli településre hozott bennünket. A polgárháború szelétől megrendülten a hirtelen – váratlan ránk szakadt változás kábulatában még nem sejtettem azt az egészen újszerű házi feladatot, amit az én Atyám titokzatosan a vándortarisznyámba rejtett, amikor az országhatáron átbocsájtott. Beíratott engem az ő iskolájába, hogy sokféle vélt és elképzelt remekművet bennem és körülöttem leromboljon, hogy a „nagy könyvekben” ideálisnak, köznapian szokványosnak, illuzórikusan kívánatosnak tűnő képtárát a lelkesi szolgálatnak lecserélje egy minőségében egészen másra. A kirakat – látványosság vonzasköre helyett a kifelé láthatatlan belső szoba csendjét kaptam, az emberek által biztosított háttér és a hozzájuk tartozó harcászati eszközök helyett egy általa megszentelt küzdőtérre hívtott, ahol a jákóbi tusakodás végcélja volt a tét: „... míg meg nem áldasz engem.” A két világ ütközőpontjában, mélység és magasság között hanyódva egyre kevésbé érttem, láttam az összefüggéseket.

Az otthonról hozott alföldi, közepesen nagy számú kunmadarasi gyülekezeti élet szilárd biztonsága, tartást adó rendje, megszokott sajátosságai kis gyermekkoromtól belém ivódtak. Majd a Hajdúvidék mamutgyülekezetében, az esperesi székhelyként is szolgáló Hajdúhadházon szemlélhettem egy nagyüzemi rendszerben működő, élő református közösség színes hétköznapijait, csodálatos vasárnapjait, ünnepeit. Míg az első önálló lelkesi szolgálatot a kórogyi gyülekezetben

gyakorolhattam. Mindez együttvéve meghatározó látásmódot, érettnékvélt hitbeli meggyőződést és begyakorolt módszereket kölcsönzött, melyek biztonságosnak látszottak. E vélt biztonsgot már alapvetően kikezdte az ún. „menekült státusz”, melynek súlyos belső tartalmát sok éven át az Ady – sorok csendes fohászával mertük értelmezni:

„Uram, háborúból jövök én,
Mindennek vége, vége:
Békíts ki Magaddal s magammal,
Hiszen Te vagy a Béke.”

(Ady: Imádság háború után c. versből)
Értetlenül álltam az életem mellékelt ábrája mellett, amikor az Úr a mindennapok testi-lelki összkomfortja helyett a Kérith patak szikkadt -, füves, partjára mutatott és várakozásra intett. Áldott, névtelen hollóinak jöttére, s a patak szomjúságot csillapító, hús vizére. VÁRNI AZ ÚRRA. Sértődötten vonultam magamba és követeltem a „nekem kijáró” munkaeszközöket. A korábbi szolgálati út „természetes” velejáróit. A látványos, mozgalmas, eredmény és siker-centrikus lelkesi pályaképet. S mikor évek múltán még mindig a toporzékoló gyermek szintjén tartottam – az én Uram csendes határozottsággal egy számomra ismeretlen helyre vezetett: „Ezek után történt, hogy Isten ezt mondta: „Fogd a te egyetlenedet, akit szeretsz... és menj el Mórijjá földjére, és áldozd fel ott égőáldozatul az egyik hegyen...”(1Móz 22,1-2). Végtelennek tűnő út, nehéz megérkezés – s a halál közelségéből csodálatos kitekintés egy másik hegyre – a Golgotára -, ahol az egyetlen, tökéletes áldozat található. Ezért a látványért érdemes volt megtenni az alig járható utat a Mórijjá hegyéig. A Golgota fénye – teljes ragyogásában – erről a helyről tündökölt.

Emberektől mozgalmas, eseménydús napok helyett a Háránba vezető útra indított, útravalóként a drága ígérettel: „Mert én veled vagyok, megőrizlek téged, akárhova mégy, bizony, nem hagylak el” (1Móz 28,15). Szégyenkezve ismertem fel: „Bizonyára az Úr van ezen a helyen, és én nem tudtam” (1Móz 28,16). Tomboló viharok múltával a kedves élmény maradandó. Jézussal kézenfogva a hullámok fölött – gyermeki hittel és kíváncsisággal –; majd az elmerülés veszélyének rettene – a megmentő kéz oltalmazó szeretetig.

Hosszú téli napok, esték nyomasztó hallgatóságában Bárúk türelmére, Jeremiás kitartására emlékeztem. A királyi kandalló izzó tüzének lángjai közé kerültek a drága sorok, az élet igéi, de nem végleg, nem örökre.

Az Úr iskolájába járva, szelíd türelemmel tanítgatott engem Mestere a gázai út szépségére. A járatlan, elhagyatott út titkára, ahol csupán egyetlen ember várakozik nagy szükségben a segítségre. Tanított, nevelt az igényes pásztori lelkületre, mely mindent hátrahagy az egy megkeresése végett. Emberi, bókók, földi elismerések helyett a keresztutakra, elhagyatott ösvényekre, kietlen tájakra küldött. Krisztus kicsinyeire mutatott. Évtizedek óta özvegyekre, más módon magányosokra, egyedül küszködőkre, lelki – testi betegségben szenvedőkre. Mindig az egyre. Vajon felkeresem-e, észreveszem-e, meglátogatom, elidőzőm nála, vele töltöm-e az idő töredékét? Értékes-e egy emberi élet – egy megrepedt nád-szál, egy pislogó mécses –, aki „csak” önmagával ajándékozhat meg?

Gyakran bosszúsán, türelmetlenül kérdezősködtem feladatom, küldetésem felől. „Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban” (Jak 1,27). A Krisztus-test tagjaként ily módon szolgálva, ezzel egyidejűleg a gyönyörűség iga a Jézus beszédének továbbadása. A nélküle elhordozhatatlan teher, a csontokba rekesztett tűz, mely űz, kényszerít alkalmas és alkalmatlan időben egyaránt, akkor is, amikor hét lakkal elzárva hallgatnak és merő szenvedések árán szólhatok csak. „Emberfia! Őrállóvá tettelek téged. Ha ígét hallasz tőlem, figyelmeztess őket az én nevében! Aki hallgat rá, az hallgat rá, aki nem törődik velem, az nem törődik velem.” (Ez 3,17; 27).

A mögöttem lévő két évtized alatt folyamatos, kedves örömet jelentett nekem a gyermekekkel való foglalkozás. Ez a szolgálati terület is szolid – szerény feltételek mellett van jelen, hiszen már rég nincsenek hittanos csoportok, csupán tíz alatti létszámban vannak gyermekek. Így szinte egyenként vagy ritkábban ketten-hárman jönnek órára és az éppen aktuális osztályos anyagot dolgozzuk fel.

– 2011) ÁSZÁRON

E szokatlan helyzetben egészen személyessé érnek a kapcsolatok, kötetlen beszélgetés, egyéb érdeklődés is helyet kap a hittanórákon.

E néhány gyermek hűséges kitartása és egy-két középiskolás diákunk segítségével, karácsony szentestéjén 2-3 jelenettel, énekekkel lepjük meg a gyülekezetet. Gyermekeink az évek során lassan belátják, elfogadják, hogy a hitoktatás nem valami szükséges rossz vagy könnyen hanyagolható, felesleges dolog, hanem ajándék, növekvő kis életük értékes része, hiszen mi nem valamit tanulunk, hanem Valakit, az élet urát igyekszünk megismerni.

Felejthetetlen számomra egy beszélgetés töredéke, hosszú évekkal ezelőtt – egy lelkész társam, hozzám közel álló testvérem látogatott meg messziről. Sodró erejű élménybeszámolója, tekintélyes felsorolása az akkori gyülekezeti munkáról lenyűgöző hatással bírt. Végére jutván e színes gazdagságnak, nekem szegezte a kérdést: „és te mit csinálsz, mi mindent valósítottál meg az elmúlt évben?” Emlékszem: zavartan kerestem a szavakat és valami olyasmit válaszoltam, hogy a Te látványos, kézzelfogható munkádhoz képest, szinte semmit. Az ilyen minőségű megmérésben én nem tettem semmit. Azóta is sokszor megkísért e beszélgetés mélyén rejlő kétféle látásmód, értékrend, mely valahol – Isten szeretete által – találkozik. Minden látható ellenére én is igyekszem újra és újra hinni: „hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban” (1Kor 15,58 b).

Végezetül szeretnék ebben a formában is hálát adni Istennek, hogy amikor húsz évvel ezelőtt az aknavetők és bombák majdnem a föld színével tették egyenlővé a szentlászlói paróchiát és benne minden személyes holminkat – hajlékot ajándékozott nekünk az ászári lelkész-lakáson. S egyben egy új szolgálati mezőt a hat település gyülekezeteiben.

Nevek fölemlítése nélkül mondok köszönetet minden kedves testvéremnek, a mi Istenünk jótetszése, szeretete legyen továbbra is velük!

Nem tehetem, hogy itt és most ne mondjak köszönetet egy számomra különösképpen kedves asszonytestvéremnek az ászári gyülekezetben. Hosszú évek alatt mindig volt ideje a gyülekezet bármilyen jellegű szükségéről való gondoskodásban jelen lenni, tevé-

kenyen többet és többet vállalni. Derűs mosolyával szavak nélkül is biztat, bátorít a következő lépésre. Szeretettel gondolok a velünk szemben lakó nénire is, gyülekezeti tagunkra, aki nélkül elképzelhetetlen lett volna az itt eltöltött idő. Köszönöm férjemnek, Vajs Tibor kishér-tárkányi lelképásztornak, hogy velem volt jóban-rosszban és saját teendői mellett húsz éven át ellátta – zavarbaejtő pontossággal, hozzáértéssel

– az ászári gyülekezet adminisztrációját. A jóra törekedjétek, ne a rosszra, akkor életben maradtok, és veletek lesz az ÚR, a Seregek Istene (...) Gyűlöljétek a rosszat, szeressétek a jót, szerettek érvényt a törvénynek a kapuban! Talán megkegyelmez József maradékának az ÚR, a Seregek Istene (Ám 5,14-15).

Vajsné Fazekas Ibolya

HALÁL HOLA TE FULLÁNKOD?

Újra jelentkezem újságunknak ezzel a rovattal. Először is meg szeretném köszönni mindazoknak a bizalmát, akik levélben osztották meg gondolataikat, tapasztalataikat velem. Nagyon örültem a visszajelzéseknek, és továbbra is bátorítok mindenkit, hogy aki indíttatást érez, írjon nekünk. Közölni is van lehetőségünk a visszajelzéseket, természetesen csak a beleegyezésükkel.

Az elmúlt időszak sok szomorú halálesettel szembesített, két fiatalemberre gondolok itt, akik igen fiatalon hunytak el. Különböző okokból, különböző élethelyzetekben, de a tragédia ugyanaz. Az egyik legfájdalmasabb dolog az, hallottam szülőktől, amikor a gyermekeinket vagyunk kénytelenek temetni. Kétségtelen, hogy így van ez, mert nem ez az élet természetes rendje. Most az újságunkon keresztül a gyermekeiket eltemetett szülőknél, és természetesen az érintett családtagoknál, testvéreknél, kívánunk írni egy pár vigasztaló szót, kifejezve együttérzésünket. Tudjuk, hogy szinte minden haláleset mélységes vádak, lelkiismeret furdalások kísérnek, gondolatok, amelyek így szólnak: ha ott lettem volna, segíthettem volna, nem történt volna meg, bár én lettem volna helyette... stb. bántanak az elmulasztott dolgok, felnagyítva jelentkeznek, az elhunytal lezajlott nézeteltérések, viták. Nehéz harca, tiltakozása ez a léleknek a megváltozhatatlan ellen, de egy út is a mely hozzátartozik a gyász feldolgozásához. Sokszor keserűen, de el kell fogadnunk a megváltozhatatlant, meg kell próbálnunk, kétségünket átadni Istennek, el kell fogadnunk, hogy nem mi irányítjuk az életnek ezt a részét sem, hanem az Úr, hogy úgy az élet, mint a halál titka az Ő kezében van. Amikor Jézus megérkezett Mária és Márta házához / Jn. Ev. 11 rész /

akkor Mária-ból is a lelkiismeret és a vád marcangolása szólal, meg amikor ezt mondja Jézusnak: „Uram, ha itt lettem volna, nem halt volna meg az én testvérem”. Mennyire ismerős nekünk ez az érzés és ez a sok ha... amelyben még Istent is kérdőre vonjuk. Ha ő ott lett volna, ha ő vigyáz... stb.

Jézus válasza Mária-nak az, hogy: „Én vagyok a feltámadás és az élet.” Az élet, amelyet az Isten ad az őt félőknek, nem attól függ, hogy valaki mikor, hol és hogyan hal meg. Azt mondja Jézus, hogy a benne való hit az élet. Élhet valaki úgy, hogy lelki értelemben halott, de meghalhat valaki úgy, hogy halála ellenére is él, örök élete van, mert, Jézushoz tartozik. Jézus nem azért mondja ezeket, a szavakat, mert lekicsinyli a gyászoló fájdalmát, ő nagyon is együtt érez velük, látja hogy sírnak, szomorúak, velük együtt sír Ő is, tudja, hogy mit éreznek, de így is, szeretné az örökévalók felé terelgetni a gondolataikat, hogy abban meg tudjanak nyugodni. Velünk is ezt teszi, amikor marcangoljuk magunkat, nekünk is mondja: „Én vagyok a feltámadás és az élet! Hiszed-e ezt, bele tudsz kapaszkodni ebbe?! Most szomorúak vagyunk de meg fogjuk tapasztalni a feltámadás és az igazi élet örömét, és ha az Úr úgy akarja megadja nekünk az azokkal való találkozás örömét is akiktől elszakított a halál. Legyen ez a mi reménységünk, hogy az Isten helyreállít mindent, ami elromlott, megszakadt és a bánatot örömmé változtatja.

Kedves olvasók a következő címekre várjuk gondolataikat, érzéseiket, kérdéseiket:

Sugárné Damó Márta

Levélcím: 2942 Nagyigmánd,

Sziksza u.53.

Email: damomarti@t-online.hu

HÁLAADÁS KÖMLÖDÖN

Zsúfolásig megtelt emberekkel a kömlödi templom 2011. szeptember 30-án délután négy órakor. Ekkor kezdődött a hálaadó istentisztelet melyet a kömlödi templom megújulása alkalmából szerveztek.

A 90. zsoltár éneklésével kezdődött az alkalom, amely után Máté László esperes olvasta Isten Igéjét, majd imádsággal folytatódott az istentisztelet.

Steinbach József, püspök igehirdetését hallgatta a gyülekezet. Majd egy rendhagyónak mondható esemény következett. Köntös László főjegyző úr megkeresztelte gyülekezetünk egy új tagját. Nem szokás mostanában az ilyen ünnepeken a keresztelő, azonban mégis elmondható, hogy beleillik a megújulási folyamatba. Az épület megújulása után jelképes az esemény, hogy a gyülekezet egy fővel gyarapodott. Reménységet ad talán ez az esemény a kömlödi gyülekezet megújulására.

A megjelenteket Szemeti Ferenc, kömlödi lelkipásztor köszöntötte, majd Bogáth István, gondnok röviden ismertette az elmúlt hat év építkezéseit, melynek koronája templomunk felújítása.

A hét határ zenekar megszólalása után dr. Kövér László, a Magyar Országgyűlés Elnöke szólt az egybegyűltekhez. Megemlítette azt a csodát ami itt Kömlődön végbement az elmúlt hat esztendő alatt. Elismerését fejezte ki azért az állhatatosságért amivel itt feladatukat végezték a projektek szervezői.

Többen megkönnyezték gondozattjaink szereplését, akik egy imádságot és egy Csiha Kálmán verset mondtak el közösen.

A köszöntéseket Dr. Huszár Pál a Zsinat világi elnöke, Gyimóthy Géza egyházmegyei főgondnok és Czunyiné Dr. Bertalan Judit mondták el, kiemelve azt a csodát ami itt Kömlődön megtörtént.

Kövesi János által megszólaltatott tárogató hangjai jelezték, hogy az ünnepest másodikkal következik.

Hárskuti Attila, a Kömlödi Hagyomány-ápolók és Értékteremtők Társasága vezetője emelkedett szólásra. Ő Trianonról és a kömlödi Trianon emlékműről szólt a gyülekezetnek.

A Himnusz éneklésével és az Áldás vételével ért véget a templomi alkalom. A templom mellett Trianon emlékművet Máté László és Dr. Kövér László

közösen leplezték le. Az áldást a református egyház részéről Szemeti Ferenc mondta, majd utána Száraz László katolikus esperes megszentelte az emlékművet.

Az emlékezés koszorúját Hárskuti Attila és Steinbach József közösen helyezte el. A tárogató hangjai mellett önkormányzatok és civil szervezetek helyeztek el koszorúkat.

A nap szeretetvendégséggel zárult ahova nagy örömeinkre egyházi vezetőink mellett az Országgyűlés elnöke is eljött. Meg is csodálta azt a hetven féle süteményt amit a szorgos kömlödi kezek megsütöttek.

Ezúton mondunk köszönetet minden adakozónak aki bármilyen mértékben is de hozzájárult templomunk felújításához illetve rendezvényünk megszervezéséhez.

Bogáth István

HEIDELBERGI KÁTÉ

56. KÉRDÉS: Mit hiszel a bűnöknek bocsánatáról?

Hiszem, hogy Isten Krisztus elégtételért minden bűnömről és bűnös természetemről, amely ellen egész életemben harcolnom kell, soha többé meg nem emlékezik, hanem engem Krisztus igazságával kegyelméből megajándékoz, hogy soha többé kárhozatba ne jussak.

57. KÉRDÉS: Miféle vigasztalásod van a testnek feltámadásából?

Az, hogy nemcsak lelkem vitetik azonnal ez élet után Krisztushoz, az ő fejéhez, hanem testem is Krisztus hatalma által feltámasztatva, lelkemmel ismét egyesül, és Krisztus dicsőséges testéhez hasonlatos leszek.

58. KÉRDÉS: Miféle vigasztalásod van az örök életről szóló vallástételből?

Az, hogy mivel már e mostani életben is érzem szívemben az örök élet kezdetét, ez élet után oly tökéletes boldogságom lesz, amilyent soha szem nem látott, fül nem hallott, sem emberi szív meg nem gondolt, amelyben Istent mindörökké magasztalom.

KÉTSZÁZ ÉVES AZ ETEI TEMPLOM

Ezen az alkalmon adtuk hálát az Örökkévaló Istennek, templomunk fennállásának 200. évfordulójáért. Az ünnepi istentisztelet Nagytiszteletű Máté László, esperes úr szolgálatával kezdődött, majd Főtiszteletű Steinbach József, püspök úr hirdette Isten igéjét a 36. zsoltár 6. verse alapján: "Uram szereteted az égig ér, hűséged a fellegekig."

Az igehirdetés után Főtiszteletű Köntös László, főjegyző úr imádkozott, majd a gyülekezet elénekelt a 102. zsoltár 10. versét, amelyet a templom alapkövének elhelyezésekor énekeltek az akkori gyermekek, hitvalló eleink.

Az egyházközség ünnepi közgyűlésének elején a helyi lelkész köszöntötte a résztvevőket, s adott indoklást az úrasztala szokatlan látképének, amelyen az egyházközség legrégebbi terítójén a máig használatban lévő legrégebbi klenódiók sorakoztak.

Az etei templomokról Gyüzi László tartott előadást, melyet követően Dr. Huszár Pál, a Zsinat világi elnöke, egyházkerületünk főgondnoka köszöntötte a gyülekezetet.

E napon szólalt meg először az etei orgona. Sárosi Dániel, orgonaművész egy Bach, és egy Liszt orgonaművet játszott el rajta. Utóbbinak aktualitását az adta, hogy az etei templom építésének évében született Liszt Ferenc.

Az istentisztelet után a Művelődési Házban terített asztalok mellett folytatódott a testvéri együttlét.

Ezúton is köszönjük minden segítőknek a munkáját, minden adakozó testvérünknek minden felajánlását. Köszönetül Isten áldását kérjük mindnyájuk életére.

GYEREKSAROK

Még több tükör kell!

Mielőtt még hozzákezdenél a történet elolvasásához, vagy a feladat megoldásához.

Menj be a szobádba és lassan nézz körül.

Ezután képzeld el, hogy a szobád teljesen üres. Hogyan rendeznéd be?

Rajzold le a keretbe:

Isten is így tett, amikor több mint 2000 évvel ezelőtt megteremtette a világot. Mikor még semmi sem volt, minden üres volt, akkor Ő azt mondta: „Legyen...” Legyen világosság! Legyen égbolt! Legyen szárazföld és tenger, legyen fű és legyenek fák! Legyenek égitestek, hogy tudja az ember, akinek mindezt készítem, hogy mikor van nappal és mikor éjszaka. Legyenek élőlények a földön, a vízen és a levegőben. Mikor pedig már mindent elrendezett, amikor a föld már nem volt teljesen üres, hanem mindennek megvolt a maga helye, akkor azt mondta Isten: *Legyen ember*. Így megteremtette Isten az embert a maga képmására, hogy gondozza a földet, amelyet Isten rendezett be számára.

A fenti feladatnál, egy ceruzára volt szükséged. Most pedig keress elő egy tükröt és deríts ki, hogy mi a történethez kapcsolódó aranymondás. Ha megvan, írd fel az alatta lévő vonalra, hogy mindig emlékezz rá, hogy Isten a maga képmására alkotott téged.

Biztos vagyok benne, hogy te is tudsz kitalálni olyan dolgokat, amik azt mutatják, hogy hasonló vagy Istenhez. Legyél ezen a héten Isten tükre és igyekezz: megvédeni a kisebbeket, megbocsájtani a másoknak, kedves lenni másokkal vagy segíteni másoknak.

Heteyi Mónika, Réde

„Mindenki a maga képmására alkotott téged.”
 „Mindenki a maga képmására alkotott téged.”

HÉTHATÁROS HITTANOS KIRÁNDULÁS

A hagyományokhoz híven idén is részt vehettünk a Héthatáros hittanosok őszi kirándulásán.

Október 8-án mintegy 150 hittanos részvételével indultunk felfedező útra. Első állomásunk a magyaralmási református templom volt. Itt Polgár Tibor, lelkipásztor vezényletével hittanosaink játékos bibliaismertetőn vehettek részt. Ő ismertetett meg bennünket a templom és a gyülekezet történetével.

A kirándulás második és hosszantartó megállóhelye Gánt volt. Itt a bányászati múzeumot és a külszíni

bányát tekintettük meg. Gondolatban végigsétálhattunk néhány száz millió

éven. Megismerkedhettünk azzal, hogy egykor milyen volt ez a környék. Lépkedhettünk a több tízmillió éves tenger partján és megtudhattuk hol képződött a bauxit. A nap legérdekesebb eseménye az volt amikor mi magunk is gyűjthettünk a 30-40 millió évvel ezelőtt itt élt csigák és kagylók maradványaiból.

Az utóbuszon hazafelé egyhangúan és hangosan arra szavaztunk, hogy jövőre is legyen héthatáros hittanos kirándulás.

NAGYIGMÁNDIAK KIRÁNDULTAK

AZ ANYAKÖNYVBEN OLVASTUK

A nagyigmándi gyülekezet 2011. szeptember 2-án elindult az immár hagyományosnak tekinthető nyár végi kirándulására. A két napos kirándulás első állomásához hosszú út vezetett, hiszen több mint hat óra út során érkezünk meg Nagyszekerésre, hogy a gyülekezet harangozójának vezetésével megnézzük ezt a szigetre épült, gyönyörű templomot.

Innen már kisebb léptékekben folyt tovább az utazás, a következő állomásunk a csengeri református templom volt, majd Nyírbátorban megcsodálhattuk a Báthory család által építtetett református templomot, különleges, külön álló fa harangtornyával és kőhálós mennyezetével. Hála Horváth Mariannak még a hangversenyorgona hangját is megcsodálhattuk.

Éjszakai pihenőnk Berettyóújfaluban volt, ahol a másnapi program is kezdődött. A református templomban nosztalgikus érzések kerítették hatalmába, hiszen egy felújítás alatt álló és beállványozott templomot láthattunk – ahogyan néhány héttel korábban még a mi templomunk is állt. A Bihari-múzeum megtekintése közelebb vitt minket a város és környékének jobb megismeréséhez.

Utunk utolsó nagy állomása Kenderes volt, ahol végigjártuk a teljes Horthy-túrát. Megnéztük a helytörténeti kiállítást, a templomokat, a kastélyt, s természetesen a sírmeleket. A Kormányzó Úr mellszobránál a Himnusz eléneklésével, egy szívvel imádkoztunk nemzetünk jövőéért.

Fáradtan, de élményekben gazdagon érkezhetünk haza e tartalmas utazásról, melynek szervezésében nyújtott segítségért ez úton is köszönetet mondunk Kovács Juliannának. S persze lélekben már készülünk a 2012-es kirándulásunkra...

Sugár Tamás

Ács: Megkeresztelték: Németh Ádám Imrét, Nyéki Gergőt
Bana-Bábolna: Keresztelés: Szakál Viola, Árvai Maja

Házasságkötés: Németh László és Fazekas Adél

Császár eltemettetett: Beke Bálintné, Bíró Mihályné

Keresztelés: Tuba Csenge Boglárka, Székely Áron, Deák Fruzsina

Ete: Házasságára Isten áldását kérte:

Gyüszí Levente és Rohonczi Andrea (aug. 27.)

Baji Bence és dr. Gyüszí Hajnalka (szept. 10.)

Eltemették:Fazekas Dezsőné Baráth Ilonát (szept. 24.) Buda

Józsefné Szücs Erzsébetet (szept. 25.) Keszthelyi Ferencné

Fazekas Margitot (szept. 29.)

Kömlöd: megkeresztelték Szabó Diana Esztert és Ferenczi Rolandot

Eltemették: Szakáll Józsefet és Maraencsák Lászlónét

Környe: eltemették Wiszt Vendelt, Karczub Józsefet

Nagyigmánd: Megkereszteltetett: Kovács Botond Bulcsú, Haris Rebeka,

Bajcsai-Haris Kitti, Bajcsai Martin, Bajcsai Alexandra, Horváth Csaba Zoltán,

Horváth Márton Ferenc, , Bíró Tamás

Házasságot kötött: Beke Győző és Mészáros Ildikó

Eltemettük: Dömötör Györgynét

Vérteskethely: Keresztelés: Szepesi Levente

PRESBITERI KONFERENCIA ÁCSON

A jelenlévő gyülekezet a templomkertben felállított emlékműnél emlékezett meg Herczeg Lajos, egykori teológusról, a település szülöttéről, aki az 1956-os harcok során, miközben egy sebesült társán próbált segíteni gyilkos fegyver által hősi halált halt.

Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !

Hét Határ Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna, Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlöd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai közt

Kiadó: " Közelebb Egymáshoz " Alapítvány 2854 Dad, Fő u. 28. Felelős kiadó: **Gerecsei Zoltán** elnök 2941 Ács, Fő u.71.

Szerkesztőség: 2853 Kömlöd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 **email:** hethatarlap@freemail.hu

Felelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető

Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641